

**ΣΥΝΑΡΠΑΣΤΙΚΕΣ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ
ΠΟΥ ΔΕΝ ΕΠΩΘΗΚΑΝ ΠΟΤΕ**

ΣΤΗΝ ΙΔΙΑ ΣΕΙΡΑ ΑΠΟ ΤΟΝ RICK BEYER

Συναρπαστικές ιστορίες που δεν επώθησαν ποτέ
Συναρπαστικές πολεμικές ιστορίες που δεν επώθησαν ποτέ

Το

**THE
HISTORY
CHANNEL.** παρουσιάζει...

ΣΥΝΑΡΠΑΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΠΟΥ ΔΕΝ ΕΙΠΩΘΗΚΑΝ ΠΟΤΕ

*100 άγνωστες ή ξεχασμένες επιστημονικές ιστορίες
που θα σας καταπλήξουν*

Rick Beyer

Τίτλος πρωτοτύπου: THE GREATEST SCIENCE STORIES NEVER TOLD
Copyright © 2009 A&E Television Networks.

Οι επωνυμίες TIMELAB 2000®, THE HISTORY CHANNEL®, και το λογότυπο “H”® του History Channel, είναι κατοχυρωμένα εμπορικά σήματα της A&E Television Networks.

Published by arrangement with HarperCollins Publishers

Αποκλειστικότητα για την ελληνική γλώσσα:

Copyright © 2010 Εκδόσεις Κλειδάριθμος

Έδρα: Στουρνάρα 27B, Αθήνα, 10682
Κεντρική διάθεση: Δομοκού 4, Σταθμός Λαρίσης, 10440, Αθήνα,
Τηλ: 210-5237635, Fax: 210-5237677

e-mail: info@klidarithmos.gr

Δικτυακός τόπος: <http://www.klidarithmos.gr>

Απαγορεύεται η αναπαραγωγή οποιουδήποτε τμήματος του βιβλίου με οποιοδήποτε μέσο (φωτοτυπία, εκτύπωση, μικροφίλμ, ή άλλη μηχανική ή ηλεκτρονική μέθοδο) χωρίς την άδεια του εκδότη.

Μετάφραση: Παναγιώτης Δρεπανιώτης

ISBN: 978-960-461-408-0

*Στη μνήμη δύο εμπνευσμένων επιστημόνων
που θα μείνουν στη μνήμη και ως θαυμάσιοι
άνθρωποι: του Ρόμπερτ Τ. Μπέγκερ (1920-2008)
και του Τσαρλς Γκόρντον Ζούμπροντ (1914-1999).*

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

<p>Εισαγωγή 10</p> <p>1. Ώρα για μπάνιο 12 265 π.Χ: <i>Η πρεμιέρα του «Εύρηκα!»</i></p> <p>2. Περσική ενέργεια..... 14 250 π.Χ: <i>Οι αινιγματικές μπαταρίες της Βαγδάτης.</i></p> <p>3. Ήρωνας ο Αλεξανδρινός..... 16 62 μ.Χ: <i>Ο Έβληνας εφευρέτης που τα έφτιαξε πρώτος.</i></p> <p>4. Σεισμοί και καταποντισμοί 18 132: <i>Μια ιστορία με δράκους, φρόνους και σεισμούς.</i></p> <p>5. Απλό όσο το 1, 2, 3..... 20 820: <i>Η επιστήμη των αριθμών.</i></p> <p>6. Πτήση πριν τους Ράιτ 22 1010: <i>Πριν από τον Όρβιλ και τον Γουίλμπερ υπήρχε ο Έβμερ.</i></p> <p>7. Το κοιταχτήρι του Λιπερσχάι..... 24 1608: <i>Μα πώς ξεχάσαμε τον Χανς;</i></p> <p>8. Ο αλχημιστής 26 1668: <i>Ματιές στη σκοτεινή πλευρά.</i></p> <p>9. Σίμπλα Μάστερς..... 28 1715: <i>Η πρώτη κυρία των Αμερικανών εφευρετών.</i></p> <p>10. Η πορεία του χαρτιού 30 1719: <i>Μια βόλτα στο δάσος άγγλαξε το χαρτί για πάντα.</i></p> <p>11. Μπεν ο μετεωρολόγος 32 1743: <i>Ο άνεμος σφύριξε την απάντηση.</i></p> <p>12. Δαχτυλίδι της φωτιάς..... 34 1746: <i>Ένα πείραμα που προκάλεσε πραγματικό σοκ στο Παρίσι.</i></p>	<p>13. Το πρώτο αυτοκίνητο 36 1769: <i>Πριν από τους Φορντ, Μπεντς και Φεράρι, υπήρχε ο Κινιό.</i></p> <p>14. Ο μουσικάνθρωπος..... 38 1781: <i>Οι εντυχείς συγκυρίες από την επιλογή ενός νέου οργάνου.</i></p> <p>15. Το μηχανικό διαδίκτυο..... 40 1793: <i>Η πρώτη δικτύωση στην Ευρώπη έγινε πριν από διακόσια χρόνια.</i></p> <p>16. Ο άλλος Μπεν 42 1799: <i>Άνθρωπος για όλες τις δουλειές κι ακόμη περισσότερες.</i></p> <p>17. Τρομερές οβίδες..... 44 1803: <i>Το επαναστατικό όπλο που άγγλαξε για πάντα τον πόλεμο.</i></p> <p>18. Πρώτο αυτοκίνητο στις ΗΠΑ..... 46 1805: <i>Αυτοκίνητη εφευρετικότητα made in USA.</i></p> <p>19. Του κουτιού!..... 48 1809: <i>Η γαλλική επανάσταση στη συντήρηση των τροφίμων.</i></p> <p>20. Τακ-τουκ, το σπθθοσκόπιο 50 1816: <i>Όταν η ντροπαλότητα οδηγεί σε μια εφεύρεση.</i></p> <p>21. Ο πρώτος υπολογιστής..... 52 1822: <i>Μια εφεύρεση πενήντα χρόνια πριν από τον λαμπτήρα φωτισμού.</i></p> <p>22. Απαθανάτισέ το 54 1826: <i>Το αποτέλεσμα ήταν η πρώτη φωτογραφία στον κόσμο.</i></p>
--	--

23. Φυσική επιλογή.....	56	37. Η λάμπα πριν από του Έντισον	84
1831: Η επιλογή συνταξιδιώτη που άβηλαξε την ιστορία.		1879: Η διαφωτιστική ιστορία μιας λαμπρής ιδέας.	
24. Η μεγάλη νύχτα.....	58	38. Κάτω η λάντζα	86
1832: Η διαθήκη ενός μαθηματικού.		1886: Το τέλος της μπουγάδας των πιατικών.	
25. Τρένα και τρομπέτες	60	39. Σκοτεινή ιστορία.....	88
1842: Ένα πείραμα με σοβαρό απόηχο.		1890: Ένα παισιό κινηματογραφικό μυστήριο.	
26. Ο ελαστικάνθρωπος.....	62	40. Ο νεκροθάφτης εκδικείται	90
1844: Η εμμονή που άβηλαξε τον κόσμο.		1891: «Άντε γεια!» στα κορίτσια που έβλεπαν «Παρακαλώ;»	
27. Εφευρέτης πρόεδρος.....	64	41. Φακελάκι (με σπύρτα).....	92
1849: Αμερικάνικη εφευρετικότητα ενός επαρχιακού δικηγόρου.		1892: Η εφεύρεση που έκανε τσαφ.	
28. Ανεβαίνουμε.....	66	42. Ο άνθρωπος με τις ρόδες στο κεφάλι.....	94
1854: Η παρουσίαση που οδήγησε στη γέννηση των ουρανοξυστών.		1893: Μεγαλειώδεις σκέψεις στο Σικάγο.	
29. Τα πανιζάρια του Μπιγκό	68	43. Γάντζωμα χωρίς γάντζο	96
1856: Ο Γάβριος ποτοποιός και οι μάχες με τις ασθένειες.		1893: Ένα σύγχρονο θαύμα που χρειάστηκε δεκαετίες για να επικρατήσει.	
30. Πετρωμένα κόκαλα	70	44. Στην κόψη του ξυραφιού.....	98
1858: Η αρχή μιας νέας εποχής των δεινοσαύρων.		1895: Κατάφερε να φέρει μια επανάσταση στην κοινωνία.	
31. Η ιστορία του τηλεφώνου	72	45. Οι ακτίνες του Ρέντγκεν	100
1860: Το να είσαι πρώτος δεν σημαίνει ότι θα γίνεις και διάσημος.		1895: Ο άνθρωπος που πρωτοείδε τον σκελετό του.	
32. Η γέννηση ενός αναψυκτικού.....	74	46. Παράλογες πατέντες I	102
1863: Η σχεδόν άγνωστη γενεαλογία τον δημοφιλέστερο αναψυκτικού στον κόσμο.		1896: Φαινόταν καλή ιδέα τότε.	
33. Προφήτης ασυρμάτου	76	47. Η σκούπα που βρυχάται.....	104
1866: Οι ιδέες του ήταν δεκαετίες μπροστά από την τεχνολογία.		1901: Οι άνθρωποι πίσω από τα μηχανήματα που νίκησαν τη σκόνη.	
34. Τα αυτιά του Τσόστερ	78	48. Συμβαίνουν και ατυχήματα	106
1873: Ο εφευρετικός έφηβος που άκουσε τη μεγάλη ευκαιρία του.		1903: Το ατύχημα που έκανε πιο ασφαλή τα αυτοκίνητα.	
35. Σκοινί του διαβόλου	80	49. Ένα σύρμα τον χειμώνα.....	108
1874: Η εφεύρεση που περιέφραξε τη Δύση.		1903: Ο παντεβώς σιησιμονημένος εφευρέτης της στριφτής κρεμάστρας.	
36. Γλυκό και ξινό.....	82	50. Το τραμ το τελευταίο	110
1879: Η τυχαία ανακάλυψη του τεχνητού γλυκαντικού.		1905: Μια διαδρομή προς το μέλλον.	

51. Γλυκό χάδι.....	112	64. Ποιος ήταν ο Μπιλ Λίαρ;.....	138
1910: Η νεαρή κοσμική που αγνόησε τις συμβατικότητες.		1929: Πώς μπήκε η μουσική στα αυτοκίνητα.	
52. Για πάντα παιδί.....	114	65. Ο παρκομετράνθρωπος.....	140
1911: Ο μικρομάστορας που βρήκε άρρην τρόπο να μαστορεύει.		1935: Ο ευέξαπτος δημοσιογράφος που τον μισούν όλοι οι οδηγοί.	
53. Ο καταπληκτικός Δρ. Έμπραμς.....	116	66. Διαβολικές ακτίνες.....	142
1912: Ένα υπερβολικά εκπληκτικό ιατρικό θαύμα.		1935: Η εφεύρεση που έσωσε τη Βρετανία.	
54. Προσοχή, στρίβω.....	118	67. Εύκαμπτη λύση.....	144
1914: Η πρώτη σταρ του κινηματογράφου ήταν πρωτοπόρος της αυτοκίνησης.		1936: Η δύναμη της ευθυγοσίας.	
55. Όλα για την Τζόζεφιν.....	120	68. Ένα για τον δρόμο.....	146
1920: Οι μικρές αδεξιότητες που μας χάρισαν τους αυτοκόλλητους επιδέσμους.		1937: Ποτό, κούρσες, και η ψηφιακή εποχή.	
56. Το όνειρο του Ότο.....	122	69. Ο πρωτοπόρος που διάλεξε περιεργό όνομα.....	148
1921: Η έμπνευση χτυπάει στις 3 τα ξημερώματα.		1938: Ο άνθρωπος που έκανε λειτουργική την ασύρματη επικοινωνία.	
57. Ο έφηβος εφευρέτης της τηλεόρασης.....	124	70. Το μυστήριο με τον ατμό που εξαφανιζόταν.....	150
1921: ...και ο ρόλος που έπαιξε ένα πατατοχώραφο.		1938: Μια γλιτωστή ιστορία και η ουσία που έπαιξε κρυφτό.	
58. Τι υποστήριγμα!.....	126	71. Το μαγικό κουτί.....	152
1922: Το ταπεινό πασαλάκι του γκολφ και η πιλούσια ιστορία του.		1938: Η λαμπρή ιδέα που γέννησε ένα τρισεκατομμύριο αντίγραφα.	
59. Παγωμένο φρέσκο ψάρι.....	128	72. Θαύματα και ψέματα.....	154
1923: Η βλάμψη μιας έμπνευσης.		1941: Η αλήθεια για τον Γουίλιαμ Μάρστον.	
60. Ο χορός των μελισσών.....	130	73. Το αβύθιστο πλοίο.....	156
1923: Η ανακάλυψη της μουσικής γλώσσας των μελισσών.		1942: Το πιο κρύο ανέκδοτο από τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο.	
61. Αγορίστικο μαλλί.....	132	74. Από φάρμακι φάρμακο.....	158
1926: Η απλή ιδέα που συγκράτησε μια μόδα.		1943: Το δηλητήριο που βοηθάει στη χημειοθεραπεία.	
62. Το ψυγείο του Αϊνστάιν.....	134	75. Ρινόκερος στη Νορμανδία.....	160
1927: Ιδιοφυΐα και με τα παγάκια.		1944: Όταν η εφευρετικότητα σώζει την κατάσταση.	
63. Η μούχλα που σώζει.....	136		
1928: Πώς ένα ακατάστατο εργαστήριο οδήγησε σε ένα καταπληκτικό φάρμακο.			

76. Μαγειρική με ραντάρ	162	89. Το σφύριγμα της έκρηξης	188
1945: <i>Η απαραίτητη συσκευή της κουζίνας που γεννήθηκε από ένα ατύχημα.</i>		1965: <i>Το ανύπαρκτο πρόβλημα που οδήγησε σε μια μεγάλη στιγμή.</i>	
77. Η γλυκιά μυρωδιά της επιτυχίας	164	90. Παράλογες πατέντες 2	190
1947: <i>Η ιδέα που έκανε ευτυχισμένες τις ψιψίνες.</i>		1965: <i>Και άβηλες αξιοπερίεργες εφευρέσεις.</i>	
78. Ο ναύαρχος, ο σκώρος και το λάθος	166	91. Το θέμα του πυρίνα	192
1947: <i>Όταν συναντήθηκαν, γεννήθηκε ένας νέος όρος.</i>		1965: <i>Η πιο ζουμερή ιστορία του βιβλίου.</i>	
79. Κορυφαία περίπτωση	168	92. Το σοκ του μέλλοντος	194
1948: <i>Τα πάντα για την τέλεια κατάβαση.</i>		1968: <i>Η ξύλινη επανάσταση στην Πληροφορική.</i>	
80. Μια βόλτα με τον σκύλο	170	93. Επί της αρχής	196
1948: <i>Ο καλύτερός μας φίλος αφορμή για μια πανταχού παρούσα εφεύρεση.</i>		1969: <i>Πώς πρέπει να θυμόμαστε έναν πρωτοπόρο της πωραυλικής.</i>	
81. Κάτω η βρωμοδουλειά!	172	94. Δυο γράμματα όλα κι όλα	198
1949: <i>Πώς άνοιξε ο δρόμος για τις πάνες μίας χρήσης.</i>		1969: <i>Η κρυφή γέννηση ενός παγκόσμιου θαύματος.</i>	
82. Το ίσιωμα των πάγων	174	95. Να μην ξεχάσω	200
1949: <i>Ο εφευρέτης που δεν ανακάλυψε το ζαμπονάκι.</i>		1971: <i>Η γέννηση του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.</i>	
83. Το μυαλό του Αϊνστάιν	176	96. Κολλητικές δυνάμεις	202
1955: <i>Η περιέργη οδύσσεια της φαιάς ουσίας μιας ιδιοφυΐας.</i>		1977: <i>Το προϊόν για πολλαπλά κολλητήρια και ξεκολλητήρια.</i>	
84. Σερφάρισμα δωματίου	178	97. Πατέντες των διασώμων	204
1956: <i>Ο άνθρωπος που μας κάρφωσε στις ποδηθρόνες μας.</i>		1975: <i>Από τον Ζέπο Μαρξ μέχρι τον Μαρκ Τουβέν.</i>	
85. Ουπς!	180	98. Μπάλα στον ίδιο δρόμο	206
1956: <i>Λάθη γίνονται... και μερικές φορές, ευτυχώς που γίνονται.</i>		1978: <i>Μια περπατημένη μπάλα στα μονοπάτια του γκολφ.</i>	
86. Ποιος ήταν ο εφευρέτης του λέιζερ;	182	99. Τρεις μαθηματικοί	208
1958: <i>Εσείς αποφασίζετε.</i>		1997: <i>Αναζητούμε την ιστορία πριν από την αναζήτηση.</i>	
87. Ο απογοητευμένος σχεδιαστής μόδας	184	100. Διάστημα 2.0	210
1961: <i>Το όνειρο που δεν ξεχάστηκε.</i>		2004: <i>Προς το μέλλον με αστρονομική ταχύτητα.</i>	
88. Καρδιά από τίγρη	186	Πηγές	212
1963: <i>Ο εγαστριμύθος που δεν ήταν άβουλο πηλάσμα.</i>		Ευχαριστίες	222
		Φωτογραφίες	224

Ο Τόμας Έντισον δεν εφεύρε την ηλεκτρική λάμπα. Ο Αλξάντερ Γκράχαμ Μπελ δεν εφεύρε το τηλέφωνο. Το πρώτο αυτοκίνητο έκανε βόλτες στο Παρίσι πριν γίνει πρόεδρος ο Τζορτζ Ουάσινγκτον. Μηχανήματα με κέρμα υπήρχαν πριν από δύο χιλιάδες χρόνια. Η εφεύρεση του φαξ έγινε από έναν Ιταλό ιερέα την εποχή του αμερικανικού εμφύλιου. Η έρευνα για μια ακτίνα θανάτου οδήγησε στην εφεύρεση του ραντάρ, που έλιωσε μια πλάκα σοκολάτας ενός άλλου επιστήμονα, εμπνέοντάς τον να εφεύρει τον φούρνο μικροκυμάτων. Ο εφευρέτης του ανιχνευτή ψεύδους ήταν ο δημιουργός της Γουόντερ Γούμαν. Τα ηλεκτρονικά μηνύματα (ιμείλ) ξεκίνησαν από κάποιον που βαριόταν την «πραγματική δουλειά» του. Και η σύλληψη της σύγχρονης τηλεόρασης οφείλεται σε έναν έφηβο που όργωνε ένα πατατοχώραφο.

Θέλετε κι άλλα τέτοια; Οραία! Ήρθατε στο σωστό μέρος.

Αυτό εδώ είναι ένα ακόμη βιβλίο στη σειρά των βιβλίων μου με συναρπαστικές ιστορίες που δεν ειπώθηκαν ποτέ και δημοσιεύεται σε συνεργασία με το History Channel®. Είναι ιστορίες με περιπέτειες, ευτυχή ατυχήματα, ισόβιες εμμονές, και εκτυφλωτικές λάμπσεις ευφυΐας. Δύο χιλιάδων χρόνων αληθινά παραμύθια, με εφευρέσεις και ανακαλύψεις, με πρωταγωνιστές τεράστιες προσωπικότητες όπως ο Ισαάκ Νεύτων (αλχημίστης στα κρυφά και τρομερός κυνηγός κάθε παραχαράκτη) και σχεδόν άγνωστους εφευρέτες όπως ο Άλμπερτ Παρκκάους (ο άνθρωπος που μας έδωσε τη συρμάτινη κρεμάστρα).

Η ξαφνική αποκάλυψη, η στιγμή του «Εύρηκα!», μπορεί να συμβεί οπουδήποτε και οποτεδήποτε. Είναι πασίγνωστη η διήγηση ότι η έμπνευση βρήκε τον Αρχιμήδη στο μπάνιο του, όπως θα διαβάσετε στην πρώτη ιστορία του βιβλίου. Σε έναν επιστήμονα η έμπνευση ήρθε στον ύπνο του, σε έναν άλλον τα μεσάνυχτα, σε ένα παγκάκι του κήπου, ενώ στον τρίτο μέσα στο τραμ. Και στις τρεις περιπτώσεις, εκείνη η στιγμή οδήγησε σε βραβείο Νομπέλ. Αποφασιστικό είναι συχνά το χάρισμα να βρίσκεις ψύλλους στ' άχυρα. Το τεφλόν, η πε-

νικιλίνη, οι ακτίνες X, το γυαλί ασφαλείας, η ζαχαρίνη είναι κάποια από τα πράγματα που εφευρέθηκαν κατά τύχη. Μια βόλτα στο δάσος το 1719 οδήγησε στο χαρτί όπως το γνωρίζουμε σήμερα, ενώ μια άλλη βόλτα στο ύπαιθρο, μερικούς αιώνες αργότερα πρόσφερε την έμπνευση για την εφεύρεση του βέλκρο. Και οι αστρονόμοι που προσπαθούσαν να απαλλαγούν από τον θόρυβο στο ραδιοτηλεσκόπιό τους ανακάλυψαν τυχαία την απόδειξη για τη θεωρία της Μεγάλης Έκρηξης.

Ένα σημαντικό κομμάτι της επιστήμης είναι να ξεκινάς από τη θεωρία και να την εφαρμόζεις στην καθημερινότητα, αναπτύσσοντας νέες τεχνολογίες και προϊόντα. Στις σελίδες που ακολουθούν πήρα την πρωτοβουλία να συμπεριλάβω μια μεγάλη ποικιλία από ιστορίες για τέτοιες προσπάθειες. Το αποτέλεσμα εκτείνεται σε ένα φάσμα από τον Αρχιμήδη μέχρι το Ουπς! του διορθωτικού υγρού.

Ένας διακεκριμένος φυσικός είπε κάποτε μισοαστεία, μισοσοβαρά ότι «τίποτε δεν εφευρίσκεται για πρώτη φορά». Υπάρχουν μπόλικες ιστορίες για ξεχασμένους εφευρέτες που ανέπτυξαν πράγματα όπως το ραδιόφωνο, η κάμερα του κινηματογράφου και ο υπολογιστής πολύ καιρό πριν από τους διάσημους που κέρδισαν τελικά τους επαίνους. Και να μην ξεχάσουμε την παλιά σαρ του κινηματογράφου που εφεύρε το σήμα της στροφής και τη σκανδαλώδη κοσμική κυρία που ήταν η πρώτη που πήρε δίπλωμα ευρεσιτεχνίας για τον σπηθόδεσμο!

Και για να μη νομίσετε ότι επιστημονικά χρονικά σημαίνει νύστα και ανία, επιτρέψτε μου να σας διαβεβαιώσω ότι ισχύει το αντίθετο. Υπάρχουν αυτοκτονίες, μυστηριώδεις εξαφανίσεις, μια μονομαχία μέχρι θανάτου, σεισμοί και μπόλικο γκολφ! Μερικές σκηνές είναι τόσο εντυπωσιακές που τις βλέπουμε μόνο σε ταινίες: διακόσιοι καλόγεροι σε έναν τεράστιο κύκλο να τους χτυπάει ταυτόχρονα ηλεκτρικό ρεύμα ή ένα ανοιχτό βαγόνι τρένου γεμάτο τρομπέτιστες που παίζουν την ίδια νότα ενώ το τρένο περνάει ταχύτητα από έναν σταθμό. Ποιος θα το φανταζόταν ότι η επιστημονική αναζήτηση μπορεί να είναι τόσο απίστευτη;

Μερικές από αυτές εδώ τις ιστορίες τις έμαθα από τον πατέρα μου, τον Ρόμπερτ Τ. Μπέγερ, επιστήμονα και συγγραφέα που ενδιαφερόταν για την ιστορία σε όλη του τη ζωή. Άλλες τις ανακάλυψα στις αμέτρητες ώρες που ερευνούσα και ζούσα ξανά και ξανά τα δικά μου «εύρηκα!» κάθε φορά που συναντούσα κάτι όμορφο που δεν γνώριζα. Ο στόχος μου είναι να κάνω τους αναγνώστες να ενθουσιαστούν με αυτά τα ιστορικά διαμάντια όσο ενθουσιάστηκα κι εγώ. Απλώς μην πεταχτείτε από την μπανιέρα για να τρέξετε γυμνοί στους δρόμους να τα πείτε στον κόσμο. Είναι μπανάλ και έχει ξαναγίνει.
